

Galeseko gazteen herenak baino ez du erabiltzen galesa lagunekin

IKERKETA BERRIEN EMAITZAK dituzte Galesen, besteak beste gazteei galdetu diete galesaren erabileraz. 16 eta 24 urte arteko gazteen erdiek esan dute galesez erraz hitz egiteko gai direla. Hirutik batek erabiltzen du galesa lagunekin.

Carmarthenshire Galesko hirugarren lurralde zabalena da, 180.000 biztanle ditu, eta gales hiztun kopuruaren araberaren hirugarren lurraldea da. Morfydd Evans Pontyberem herriko posta administraria da. Garai batean, herri horretako postetxean galesa baino ez zen entzuten. *The Guardian*ek egindako erreportajearen, Evansen dio gaur egun ez dela horrelakorik: “Jende helduak oraindik beti hitz egiten du galesez, baina gazteek ez. Hitz egiteko gai dira. Eskolan ikasten dute, baina ez erabiltzea aukeratu dute. Helduok tristatu egiten gara. Gu gure kulturaz eta hizkuntzaz harro gaude, eta gehiago egin beharra dago hizkuntza babesteko”. Carmarthenshire eskualdean, 2001ean, baziren bost eremu non biztanleen %70 baino gehiagok galesa hitz egiten zuen. Gaur egun, eremu bakarrean ere ez dira iristen portzentaje horretara.

Lagunekin ingelesez egiteaz gain, interneten ere ingelesez nabigatzen dute gazteek. Pontyberem herrian hizkuntzaren aldeko borrokan dabilen Cathryn Ings-en ustez, “gazteengan dugu esperantza, baina botere erraldoia duen hizkuntzaren ondoan bizi bazara oso zaila da. Gazteak ingelesarekin bonbardatzen dituzte ordenagailu

Errepideko oharra bi hizkuntzetan, goian ingelesez eta behean galesez.

jokoetan eta sare sozialetan”. Ingsen iritziz, badira bi eragozpen galesez hitz egiteko: batetik, uste izatea galesa ez dela edonork hitz egiteko hizkuntza, eta bestetik, hiztunek euren hizkuntza mailarekiko ziurtasunik ez izatea. Akasduen galesa baino, ingeles ona nahiago dutela, alegia.

Herri berean, Pontyberem-en, kafetegian, galesez ari diren helduen ondoko mahaian gazteak ingelesez ari dira. Horietako lautik hiruk galesez egiten du eguneroan, baina laugarrenak ziurtasun falta du, beraz laurak ari dira ingelesez.

EKONOMIAREN TALAIAN • TERMOMETROA

Urkulluren ongizate estatua

ARDURADUN POLITIKO ETA EKONOMIKOAK hizkera arraroarekin ohituta gauzkate herritarrok, baina euren hitzek askotan ondorio sozial larriak ezkututzen dituzte. Eta komeni da argitzea, herritarrak ez baitira ergelak. Joan den astean, Urkullu lehendakariak nazioarteko eszenatokian batean zera esan zuen: “XXI. mendeko ongizate estatua ez da XX. mendekoaren berdina izango, Estatuaren arlo publikoaren gaitasuna aldatzen ari delako”. Eta honakoa gehitu zuen: “XXI. mendeko Estatuari jarduera publikoaren monopolioa murriztu zaio eta ez da herritarrak eskatzen dituen zerbitzu guztien bermatzaile izango”.

Urkullurentzat zer da ongizate estatua? Azpiegitura handiek dakartena? Zeren eta AHTrentzat, Sollube eta Autzaganeke tunelentzat, Pasaiako kanpo portuarentzat eta halakoentzat badago dirurik. Ez al da ongizatea lortuko ospitale sareak sendotuz, osasun zerbitzuak hobetuz, enplegua sortuz, langabetuak lagunduz –Hego Euskal Herrian 223.832 lagun daude

lanik gabe–, Gizarte-Larrialdietarako Laguntzak ordainduz, pentsionistentzako prestazioak igoz eta menpekotasuna dutenei edo immigrantei harrera eginez?

Lehendakariak eta bestelako arduradun politikoei argitu dezatela. Zergatik ari da aldatzen Estatuaren eta arlo publikoaren gaitasuna? Zergatik halako presa azpiegitura handi, antisozial eta antiekonomikoak eraikitzen? Ez badago dirurik ongizate estatua mantentzeko, zergatik ez da paradisu fiskalak eta iruzurra deuseztatuko dituen eta boteretsuak zamatuko dituen zerga erreforma erradikala martxan jartzen? Hemen, aldatzen ari dena gobernatzen gaituztenen interesak dira. Bankuen zerbitzura daude, herritarren zerbitzura baino. Hortxe daude bankuak salbatzeko herritarrei lapurtutako diru publikoko milaka milioiak.

Juan Mari Arregi

